

republice. Hlavním předmětem jeho výkladů jest ovšem zákon o zřízení župních a okresních úřadů. V několika krátkých a stručných kapitolách úvodních přednesl panující názory a státu a samosprávě a přehledný stav této v zemích západních (Anglii, Francii a Německu), odlišiv jednotlivé typy a vylíčil jejich specifické úkoly. Z nového republikánského zákonodárství ukázal, jak nyní se díváme na úkoly samosprávy, podřizující samosprávné svazky stále větší odvislosti a vázanosti na úřadech dohlédacích.

Dokladem pro to jest i župní zákon a normy jej doplňující, jak autor správně ukazuje.

Zákon tento má své odpůrce a má i své zastance. Rozhodně však pravdiva jsou slova Klapkova, že vady jeho nejsou v něm, jako spíše v okolnostech mimo ně. Jsou to velice obtížné poměry, kterým zákonodárce má vyhověti, aby uspokojil na všechny strany. Obtíže ty jsou ovšem rázu politického. A autor na ně jasně ukazuje. Zákonodárce musí nejen dbáti vědeckých zásad a doktrin, nýbrž i politických momentů. Z tohoto hlediska nutno chápati námitky proti zákonu Dr. Klapkou uváděné, a knihu tuto, ač snad příliš stručnou, vítáme a těšíme se, že opravné myšlenky autor vysvětlí až v soustavném vylíčení ústavy obecní a župní, jež slibuje.

Dr. Karel Novák.

Zákon o najvyššom správnom súde. — Publikáci ministerstva pre sjednotenie zákonov a organizáciu správy. — Sväzok II. — Praha 1923. — 8°. — Str. 64. — Kč 12,40. — Svazek tento obsahuje velice dobře komentovaný zákon o správním soudě z r. 1875, jednacím řád tohoto soudu, kterého normy byly pouhou citací převedeny také na území Slovenska a Podkarpatské Rusi zákonem č. 3/1918, dále pak i jiné zákony a nařízení této materie se týkající. Oproti vydání Fliedrovu*) má přítomné dílo tu přednost — nehledě ke vzpomenutému komentáři, — že změny původního zákona jsou uvedeny na příslušných místech, a kromě toho zákony pozdější jsou přidány v celém textu na konci knihy. — Zapomněli však redaktoři přece uvést doslova ustanovení t. zv. základního zákona státního z 21. XII. 1867, č. 143 ř. z. (čl. 2. lit. b) a c) a čl. 3. lit. b), pokud byla zákonem čís. 3/1918 ponechána v platnosti a ohledně nichž se kompetence náležející dotud říšskému soudu přenášela na nejvyšší správní soud. Uvedení těchto norem nejasně v poznámce tuto vadu neodstraní, tím spíše, že kniha tato jest v první řadě určena právníkům slovenským, kteří nemají možnost čerpat z původního textu rakouského zákona, nebo jistě velice ztěžka. — Jinak jest redakce vedena velice pečlivě, a můžeme dílo opravdu zařadit mezi nejlepší úpravy zákonné materie, týkající se nejvyššího správního soudnictví u nás. — Cena jest opravdu lidová.

dnk.

Prof. Dr. Josef Vacek: Právní názory církve římsko-katolické ve světle dějin. Díl první. (Knihovna Čs. A. S. »Právník«, svazek I., Brno 1923.)

Mínění, že církevní právo rovnoměrně s úpadkem vlivu církve na veřejný život a s úpadkem náboženského citění širokých vrstev lidu stane se zbytečnou přítěží, ukázalo se zcela mylným. Naopak: je předním úkolem církevního práva podrobně poučiti o vývoji poměru mezi státem a církví, a právě poměr našeho mladého státu k odvěké organizaci církve římsko-katolické, jakožto nejmocnější organizace náboženské v našich krajích, zůstává palčivým problémem jak politickým tak kulturním. Kdo chce býti důkladněji vzdělán pro přípravu k řešení této otázky, tomu nesmí chyběti znalost historického vývoje poměru mezi státem a církví, zvláště v našich zemích, v jichž dějinách hrála úprava vztahů mezi mocí státní a církevní vždy významnou roli.

*) Viz »Vše h r d«, roč. III. str. 44.

V tom tkví aktualita spisu prof. Vacka, vydaného Čs. A. S. »Práv-
ník« jako I. svazek knihovny tohoto spolku. V předmluvě podává prof.
Vacek přehled všeobecných názorů na úpravu církevních poměrů ve státě,
zejména pak také názor svůj, v dalším pak sleduje na širokém historickém
podkladě vývoj názorů církve římsko-katolické na vztah ke státu od
počátku její organizace přes období rozvoje nadvlády církevní nad státy
až do doby úpadku církevní moci. Probrav příčiny tohoto historického
zjevu přechází k podrobnému líčení a rozboru české reformace, což
tvoří hlavní jádro knihy. Důkladností a namnoze novostí postřehu, a
analys předstihuje v tomto směru vše, co bylo dosud napsáno v české
i cizí literatuře církevního práva o této nejslavnější době nejen české
historie politické, nýbrž i nejzajímavější periodě náboženských dějin
českých a současně období smělých pokusů o realizaci revolučních ná-
vrhů na řešení poměru státu k organizaci církevní. Tím vymyká se Vac-
kova kniha z rámce obvyklé učebnice a přehledných spisů o podobné
materii a nabývá nejen vysoké důležitosti vědecké, ale i významu pro
neodborné kruhy čtenářstva. Proto vydáním této knihy, jejíž prvý díl
sahá k počátku náboženské reformace Lutherovy, přispěl Čs. A. S.
»Právník« opět značnou měrou k obohacení české literatury vědecké
i všeobecně důležité. Především ovšem kniha zůstává určena pro akade-
mické studium, také prof. Vacek ji věnoval akademickému dorostu mo-
ravskému, doprovodiv věnování opravdu vřelými slovy o vztazích mezi
Moravou a Čechami. Nechtě snažení p. prof. Vacka najde půdu úrodnou.

—1 K—

Zákony o školách národních. Sestavil Dr. Osvald Janota. — Sběrka
zákonů československých, svazek XI. * Brno 1923. — Nakladatelství
Barvič a Novotný s podporou ministerstva školství a národní osvěty. —
16°. — Stran 366. — Kč ?? — Poměry pomalu se konsolidují, a k tomu
přispívá spolu i jasný a známý právní řád. Převert přinesl hlavně v oboru
správního práva tolik nové látky, že právem bylo si stěžováno na ne-
přehlednost jednotlivých materií. Tuto vadu hledí pokud jde o školy
národní v zemích historických, odstraniti uvedená sestava platných před-
pisů, vydaná péčí Weyrovy sbírky zákonů redakcí Dra Janoty, rady
nejvyššího správního soudu. Všechny důležité normy byly do sbírky té
pojaty, a odkazy a poznámky byly celkem účelně provedeny, ač tu a
tam omezenost místa vede ku nepatrné nepřehlednosti, totiž tam, kde
na změnu příslušného předpisu se pouze poukazuje, ač by snad bylo
vhodno, aby nová norma ta byla hned na místě uvedena, aby čtenář
nebyl nucen pravý stav věci hledati podle odkazů po různých stránkách
knihy, po případě dokonce i jinde, čímž ztrácí mnohdy souvislost. Autor
sbírky sám v předmluvě si stěžuje na nedostatek místa. Myslíme, že
neměl býti omezován 20. tiskovými archy jako limitem práce své. Ze
sbírky vidno, že svému předmětu věnoval se s láskou a porozuměním, a
bylo-li tomu tak, měla mu býti dána možnost, aby jednal podle svého
volného uvážení. Dobrá věc byla toho hodna. Avšak i tak nám sbírka
vypomůže, neboť speciálně v tomto oboru přišla velice vhod, soustře-
ďujíc všechny význačné zákony a nařízení této materie. —á—

Výklad živnostenského řádu. — JUDr. Bohuš Procházk a. —
Právnícké a politické příručky, sv. 12. — Nákladem B. Kočího v Praze
I. — 16°. — Str. 248. — Kč 15,00. — Výklad Dra Procházky snaží se
populárním, jasným a přehledným způsobem vyložiti živnostenský řád.
Nemá ambicí vyšších, než věc vysvětliti. Proto mnohdy podává prostě
parafraovaný text zákona, jinde píše obsírněji, kde povaha věci to
vyžadovala. Svému úkolu vyhovuje dobře, ano doufáme, že i právníci
ex professo sáhnou rádi k této příručce, stejně jako bude dobrým rád-
cem živnostníkům a živnostenským společenstvům. —á—

Předpisy trestního zákona i řádu rep. čsl. — Díl II. — Dr. Max
L e d e r e r. — A. Haase. — Praha 1923. 16°. — Str. 362. — Kč 36.—